



**RZECZPOSPOLITA POLSKA**  
**Zastępca**  
**Rzecznika Praw Obywatelskich**  
*Stanisław TROCIUK*

RPO - 603732 - III/08/DB

00-090 Warszawa Tel. centr. 022 551 77 00  
Al. Solidarności 77 Fax022 827 64 53

Warszawa, 10/12/2008r.

Pan Sylwester Rypiński  
Prezes Zakładu  
Ubezpieczeń Społecznych

Ul. Czerniakowska 16  
00-701 Warszawa

***Szanowny Panie Prezesie***

Uprzejmie informuję Pana Prezesa, że z dużym zadowoleniem przyjąłem zapowiedź odstąpienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od żądania zapłaty odsetek za należności z tytułu składek egzekwowane od osób, które pobierając zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego lub przebywając na urlopie wychowawczym prowadziły jednocześnie działalność pozarolniczą.

Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, że te działania obejmą okres od stycznia 1999 r. do maja 2001 r. Końcowa data spowodowana jest zmianą przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r., nr 11, poz. 74 ze zm.), które weszły w życie 18 maja 2001 r. i nałożyły na płatników składek obowiązek zgłaszania do ubezpieczeń osób przebywających na urlopiach wychowawczych lub pobierających zasiłki macierzyńskie albo zasiłki w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Ponadto, nowe przepisy zobowiązały wymienione osoby do informowania płatników o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu niż przebywanie na urlopie lub pobieranie zasiłku.

Tymczasem, na tle interpretacji art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 9 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w dalszym ciągu zapadały rozbieżne wyroki Sądu Najwyższego. I tak. np. w wyroku z dnia 18 stycznia 2005 r. (II UK 128/04, OSNP z 2005 r., nr 15, poz. 233) Sąd Najwyższy orzekł, że korzystanie z urlopów macierzyńskiego i wychowawczego w okresie pozostawania w stosunku pracy wyłącza obowiązek ubezpieczenia z tytułu jednoczesnego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, podczas gdy w wyroku z dnia 14 czerwca 2005 r. (I UK 280/04, OSNP z 2006 r., nr 3-4, poz. 61), Sąd Najwyższy stwierdził, że korzystanie z urlopu wychowawczego lub pobieranie zasiłku macierzyńskiego, stanowi odrębny tytuł

obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Dostrzegając rozbieżności w orzecznictwie oraz obserwując wzmożony napływ korespondencji w tej sprawie, w dniu 22 marca 2006 r., Rzecznik skierował do Sądu Najwyższego wnioski o podjęcie uchwały mającej na celu rozstrzygnięcie tego zagadnienia.

W dniu 23 maja 2006 r., Sąd Najwyższy w składzie 7 Sędziów podjął uchwałę (sygn. III UZP 2/06, OSN ZU 2007/1-2/20), zgodnie z którą „Osoby, które w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego pozostają w stosunku pracy i równocześnie prowadzą pozarolniczą działalność, podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu prowadzenia tej działalności ( art.6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych)”.

Wydaje się zatem, że dopiero powołana uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygnęła jednoznacznie kwestię obowiązku ubezpieczeń społecznych osób, które pobierając zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego lub przebywając na urlopie wychowawczym prowadziły jednocześnie działalność pozarolniczą.

Biorąc pod uwagę szczególne okoliczności sprawy oraz to, że spłata należności z tytułu składek dotyczy pierwszego okresu działania nowego systemu ubezpieczeń społecznych, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia dalszych decyzji korzystnych dla zainteresowanych, a w szczególności objęcia korzystnymi zasadami w zakresie spłaty należności z tytułu składek również tych osób, które pobierały zasiłek macierzyński (zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego) lub przebywały na urlopie wychowawczym i prowadziły jednocześnie działalność pozarolniczą w okresie do podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały z dnia 23 maja 2006 r.

***Z poważaniem***

***/-/ Stanisław Trociuk***